

SIMON RANDEL SØNDERGAARD

SIDAN 1

Fakta om andra världskriget

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

Boken handlar om andra världskriget. Vi får veta vad som orsakade kriget, vilka nya vapen man använde och vilka länder som var fiender. Vi får också veta hur det var att leva i Sverige under andra världskriget och hur svenska Röda Korset räddade många ur koncentrationslägren.

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor och stödord. (SV åk 4–6)
- De båda världskrigen, deras orsaker och följder. Förtryck, folkfördrivningar och folkmord. Förtintelsen och Gulag. (HI åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.
- Använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 4–6)
- Språkliga strategier för att minnas och lära, till exempel tankekartor. (SV åk 4–6)
- Historiska gestalter, händelser och tidsperioder i världen med betydelse för vår egen tid. De båda världskrigen, deras orsaker och följder, samt Förtintelsen, folkfördrivningar, folkmord och Gulag. (SO åk 7–9)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Jämföra och reflektera över olika historiska händelser, gestalter och tidsperioder.

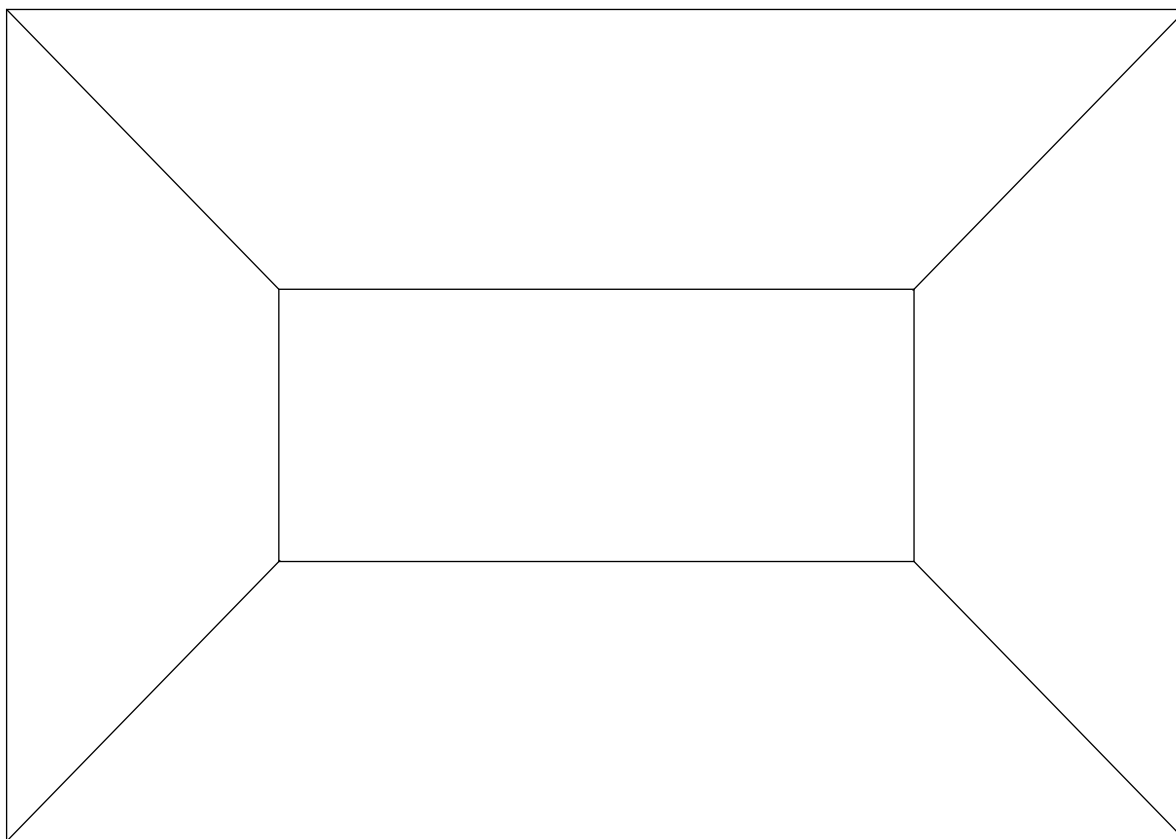
MÖTAS PÅ MITTEN

Dela in eleverna i grupper om fyra. Ge varje grupp ett A3-papper som du har delat in i fyra fält samt ett fält i mitten (se nedan). Längst upp på pappret har du skrivit: Vad i boken tyckte du var intressant?

Elevernas uppgift är att under fem minuter enskilt fundera över frågan du har skrivit överst på pappret och skriva sina tankar i var sitt fält.

När fem minuter har gått berättar alla i gruppen för varandra vad de har skrivit. Saker som gruppen har gemensamt skrivs i mittfältet. Om någon elev har skrivit något som de andra inte har skrivit och som de håller med om, kan detta också skrivas i mittfältet.

Avslutningsvis får en elev i varje grupp läsa upp det som står i mitten för den stora gruppen.

FREDSFÖRHANDLING

Dela in klassen i två grupper. Den ena gruppen ska representera *de allierade* och den andra gruppen ska representera *axelmakterna*. Låt grupperna först ta reda på mer om vilka omständigheter de båda sidorna befann sig i innan kriget bröt ut. De båda grupperna får sedan debattera mot varandra och se om de kan hitta en lösning på problemet som inte leder till att andra världskriget bryter ut.

TIDSLINJE

När ni har läst om andra världskriget, har det dykt upp en massa saker som har hänt. Eleven ska nu rita en tidslinje med viktiga händelser. Låt de arbeta i grupper. De ska välja ut några händelser som de tycker är viktiga och hitta bilder som passar till händelserna. Sedan redovisar grupperna för klassen och motiverar varför de har valt just dessa händelser.

NYHETSARTIKEL

Eleverna ska låtsas att de är reportrar på en tidning. De ska skriva en "nyhetsartikel" om en händelse från andra världskriget med exempelvis de här rubrikerna:

D-dagen

**Dagen då kriget
tog slut**

Hitler dör

FACIT LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad gjorde Hitler under första världskriget?
Under första världskriget var Hitler soldat i den tyska armén.
2. Vad förbjöd Hitler när NSDAP tog makten?
När partiet tog makten förbjöd Hitler alla andra partier.
3. Vilka folkslag och andra olika grupper av människor gillade inte Hitler?
Hitler gillade inte judar, handikappade, svaga, eller personer med "fel" åsikter.
4. Vad kallas symbolen för nazismen?
Symbolen för nazismen kallas hakkors eller svastika.
5. Vad blir början på andra världskriget?
Början på andra världskriget blir när Tyskland angriper Polen, och Frankrike och Storbritannien förklarar krig mot Tyskland.
6. Vilka var de allierade?
De allierade var de länder som stred mot Tyskland.
7. Vilka var axelmakterna?
Axelmakterna var de länder som stod på Tysklands sida.
8. Varför blev det fler jobb för kvinnor i Sverige under andra världskriget?
Det blev fler jobb för kvinnor för att männen var tvungna att vakta Sveriges gränser.
9. Vems sida var Sverige på under andra världskriget?
Sverige var inte på någons sida. Sverige var neutralt.
10. Vem var statsminister i Sverige under andra världskriget?
Per Albin Hansson var statsminister i Sverige under andra världskriget.
11. Varför förföljde Hitler judarna?
Hitler förföljde judarna för att han tyckte att det var judarnas fel att Tyskland förlorade första världskriget.
12. Vad kallas massmordet på judarna?
Massmordet på judarna kallas för Förintelsen.
13. Nämn tre olika sätt som man stred på under andra världskriget.
Exempel: Man stred med stridsvagn, flygplan, soldater med gevär, fartyg och ubåtar.
14. Vad var början till att det gick sämre för Tyskland och att tyskarna började förlora i kriget?
Början till att det gick sämre för tyskarna var "Slaget om Stalingrad" i Sovjetunionen.
15. Var gömde sig Hitler?
Hitler gömde sig i en bunker under marken i Berlin.
16. Vem hittade Hitlers kropp?
Den sovjetiska armén hittade Hitlers kropp.

17. Vilket år slutade andra världskriget?
Andra världskriget slutade år 1945.
18. Vad gjorde "De vita bussarna"?
"De vita bussarna" var bussar som svenska Röda Korset använde sig av för att rädda människor från nazisternas koncentrationsläger.
19. Hur många människor miste livet under andra världskriget?
Över 50 miljoner människor miste livet under andra världskriget.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

20. Vad kan vara en orsak till att Hitler blev partiledare för NSDAP?
Förslag: Han var en skicklig talare./Han lovade att skapa arbete till alla./Han skulle göra Tyskland stort och mäktigt igen.
21. Hur skulle du, utifrån det du har läst, förklara vad en diktator är?
Eget svar.
22. Vad var det som gjorde att andra länder kunde tro att Sverige, trots att vi var neutrala, ändå höll på Tyskland under andra världskriget?
Det som kunde göra att andra länder kunde tro att Sverige ändå höll på Tyskland var att tyskarna fick köpa järnmalm från oss, samt att tyska soldater fick åka tåg igenom Sverige. Regeringen bad även tidningarna att inte skriva något negativt om Tyskland.
23. Vem kan man säga startade andra världskriget?
Man kan säga att Tyskland startade andra världskriget.
24. Varför har Hitler ingen grav?
Hitler har ingen grav för de sovjetiska soldaterna slängde resterna av Hitlers brända kropp i en flod.

Frågor bortom raderna (Fundera och ge egna svar.)

25. Vad tror du Hitler menade med att han inte gillade personer med "fel" åsikter?
Eget svar.
26. Ta reda på vilka länder som är grannar till Tyskland förutom Polen.
Förutom Polen är Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Frankrike, Schweiz, Österrike, Tjeckien och Danmark grannar till Tyskland.
27. Varför tror du att D-dagen kallas just D-dagen?
Eget svar.

KLURIGA ORD FRÅN BOKEN

1. **NSDAP** 4 ett folk med en egen religion
2. **diktator** 3 nazisternas symbol
3. **hakkorset** 6 ta med våld
4. **judar** 2 en person som bestämmer allt och inte bryr sig om vad andra tycker
5. **angripa** 1 ett nazistiskt parti i Tyskland under andra världskriget
6. **erövra** 5 attackera
7. **Förintelsen** 7 massmord på judarna
8. **bunker** 11 bomber som skjuts iväg under vattenytan
9. **ransonera** 10 inte stå på någons sida
10. **neutral** 9 fördela
11. **torpeder** 8 skyddsrum